

Beslisnotitie Subsidieregeling klimaatadaptieve maatregelen bestaande woningen Alphen aan den Rijn 2023–2025.

Deze regeling volgt de voorgaande subsidieregeling op:

* Juni 2020 – oktober 2022 Subsidieverordening “Klimaatadaptieve maatregelen bestaande woningen Alphen aan den Rijn”

* Na tussentijdse evaluatie: oktober 2021 – 7 oktober 2023 Subsidieregeling “klimaatadaptieve maatregelen bestaande woningen Alphen aan den Rijn 2021–2023”

Opgesteld door: Maarten de Wind (Haute Equipe)

In samenwerking met: Wietske Romijn, Ed Wesenaar, Lars Geitenbeek, Arjen Pilot, Berber Nijkamp, Floor Innemee

Datum: 23 november 2023

1 Aanleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn (hierna: de gemeente) stimuleert haar inwoners om klimaatadaptieve maatregelen te nemen bij hun eigen woning en hiermee de negatieve effecten van de klimaatverandering tegengaan. We willen voorkomen dat er schade ontstaat door wateroverlast bij hevige regenval en we willen voorkomen dat het watersysteem overbelast raakt. Van de bestaande subsidieregeling wordt door inwoners volop gebruik gemaakt. De looptijd van deze regeling is verstreken, waardoor de regeling moet worden herzien. Op basis van de praktijkervaring bij de uitvoering van de bestaande regeling en de maatschappelijke ontwikkelingen wordt de nieuwe regeling vormgegeven. De motie vreemd “meer maatwerk en effectiviteit in de subsidieregeling groene daken en tuinen” is na toelichting van de wethouder over het proces van deze herziening niet in stemming gebracht in de raadsvergadering van 12 oktober 2023. De aandachtspunten van deze motie zijn wel overwogen in het opstellen van deze nieuwe regeling.

Het hoofddoel voor de regeling is en blijft het vertragen van de hemelwaterafvoer. Bewustwording is een essentieel onderdeel van deze regeling. Daarnaast is het een pluspunt als de maatregelen ook bijdragen aan:

- * het vergroten van biodiversiteit,
- * het tegengaan van hittestress,
- * het tegengaan van droogte,
- * het verbeteren van de luchtkwaliteit.

De subsidieregeling klimaatadaptieve maatregelen zal primair bijdragen aan het eerstgenoemde doel: het opvangen, bergen en vertraagd afvoeren naar het watersysteem. In deze beslisnotitie is overzichtelijk weergegeven welke uitgangspunten worden gehanteerd, hoe de doelstelling is afgebakend, welke doelgroep is gekozen en welke maatregelen subsidiabel worden.

2 Begripsbepaling

In deze nadere regels wordt verstaan onder:

- * afgekoppeld oppervlak: oppervlak dat niet langer op het gemengd of vuilwaterriool loost,
- * Asv 2020: Algemene subsidieverordening Gemeente Alphen aan den Rijn 2020,

- * bestaande woningen: een voor bewoning bestemd gebouw, dat ook permanent bewoond wordt,
- * regelsysteem, al dan niet automatisch systeem om waterbuffer te legen,
- * college: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Alphen aan den Rijn,
- * hemelwater: regen, hagel, sneeuw, maar in de praktijk voornamelijk regen,
- * groen dak: een dak op een gebouw dat tenminste bestaat uit een wortelwerende, een drainage-, een substraat- en een vegetatielaag,
- * klimaatadaptieve maatregelen: het aanpassen van de bebouwde omgeving aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken,
- * nieuwbouw: woningen die op het moment van aanvragen minder dan twee jaar geleden zijn opgeleverd. Indien er sprake is van uitbouw van een woning, geldt de uitbouw niet als nieuwbouw,
- * verharding: *in deze regeling*: tegels en stenen. Géén andere materialen, hier onder wordt in ieder geval verstaan vlonders, grind en kunstgras,
- * wadi: een greppel of verlaging in het maaiveld, die specifiek ontworpen is om water zowel vast te houden als te infiltreren,
- * waterafvoertragend: het vergroten van de tijd tussen het vallen van het hemelwater en het moment dat dit een afvoersysteem voor hemelwater zoals riool of oppervlaktewater bereikt,
- * waterbuffering: tijdelijk opvangen en vertraagd afvoeren van hemelwater dat voorheen werd afgevoerd door middel van een regenpijp,
- * waterdoorlatende halfverharding: *in deze regeling*: natuurlijke materialen die ter vervanging van tegels in de tuin worden gelegd, zoals grind, split en grasbetontegels. Géén kunstgras,
- * wateropslagcapaciteit, ook wel waterretentie: de hoeveelheid water die bijvoorbeeld een groen dak kan opslaan, uitgedrukt in liter per vierkante meter.

3 Uitgangspunten

1. Met de regeling moeten maatregelen worden gestimuleerd die een bijdrage leveren aan de vertraagde waterafvoer. Vervanging van bestaande maatregelen is niet subsidiabel. Tot bestaande maatregelen worden ook gerekend de maatregelen die zijn getroffen in het kader van Operatie Steenbreek.
2. Klimaatadaptieve maatregelen die reeds op andere wijze worden gesubsidieerd, komen op grond van deze regeling niet voor subsidie in aanmerking. Hiermee wordt het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk ingezet.
3. De subsidieregeling moet relatief eenvoudig uitvoerbaar en laagdrempelig zijn.
4. De initiële subsidieverordening Klimaatadaptieve maatregelen bestaande woningen Alphen aan den Rijn 2020 – 2022 had een subsidieplafond van € 600.000,00 met een looptijd van 2 jaar. Deze verordening is in 2021 herzien in een regeling en weer voor 2 jaar vastgesteld. Deze laatste is nu verlopen. Daar is toen het restant budget voor aangewend.
5. Het restant – ongeveer € 280.000 – van het subsidieplafond gaat over in de nieuwe subsidieregeling.

6. De nieuwe subsidieregeling wordt ook voor 2 jaar vastgesteld. Deze regeling wordt met terugwerkende kracht ingevoerd vanaf het moment dat de vorige regeling is afgelopen.
7. De effectiviteit en uitvoerbaarheid van de regeling moeten in balans zijn.

Ter illustratie: Als het aantal m² van de maatregelen omlaaggaat, dan is de hoeveelheid werk voor het aanvragen en het verlenen van de subsidie buiten proportie ten opzichte van het subsidiebedrag.

Rekenvoorbeeld: Als een inwoner een tuinpad van 3 m² tegels vervangt door grind, komt deze aanvraag nu niet in aanmerking. Als we de eis van 10m² loslaten en dit wel willen vergoeden, komt deze aanvraag in aanmerking voor 3m² tegels vervangen door grind.

De maximale subsidie is dan: 3m² * €8/m² grind = € 24,00 subsidie.

Er wordt nooit meer dan de helft van de subsidiabele kosten als subsidie uitgekeerd.

Subsidiabele kosten: Grind kost ongeveer € 3,00/25 liter, aangeraden wordt 75 liter grind per m². Voor 3m² is dan 3m² * 3 zakken/m² = 9 zakken grind nodig dus 9 * € 3/zak = € 27,00. De maximale subsidie zal dan de helft van € 27,00 is € 13,50. Samengevat: als een tuinpad van 3 m² tegels vervangen wordt door grind, dan komt dit neer op een subsidie van ongeveer €13,50 (helft van werkelijke kosten). De administratieve handelingen staan dan niet meer in verhouding tot de uit te keren subsidie.

4 Doel subsidieregeling

De subsidieregeling heeft op grond van bovenstaande het volgende doel:

Het stimuleren van klimaatadaptieve maatregelen bij bestaande woningen, die een bijdrage leveren aan vertraging van de toevoer van regenwater naar het watersysteem.

De gemeente stelt zich ten doel de hemelwaterafvoer te vertragen door maatregelen aan bestaande woningbouw – vanaf twee jaar na oplevering – te subsidiëren. Deze afbakening wordt ingevoerd voor maatregelen in de tuin. We willen niet dat – wanneer nieuwbouw wordt opgeleverd zonder tegels – we subsidie verstrekken voor het inrichten van de tuin.

Met hemelwaterafvoer vertragende maatregelen worden maatregelen bedoeld die de piekbuilenlast verminderen en droogte tegengaan. De gesubsidieerde maatregelen beperken zich tot aanpassingen aan balkons, daken en tuinen.

Maatregelen die naast het vertragen van waterafvoer ook groen toevoegen hebben sterk de voorkeur in verband met bijkomende voordelen, zoals biodiversiteit en het voorkomen van hittestress.

5 Doelgroep

Subsidie kan worden aangevraagd door particuliere eigenaren en huurders van bestaande woningen die minimaal sinds twee jaar permanent bewoond zijn. Middels een geoweb check kan het bouwjaar worden geverifieerd. Inwoners kunnen een opleverrapport meeleveren om de exacte datum van oplevering aan te geven. Via geoweb kunnen we alleen een jaar checken en geen maand. Bij twijfel kan worden aangetoond middels een foto dat inderdaad subsidiabele aanpassingen aan de tuin nodig zijn. Uitbouw van een bestaande woning geldt niet als nieuwbouw. Nieuwbouw komt wel in aanmerking voor subsidie op groene daken,

regenwatersystemen en regentonnen omdat dit vaak niet meegenomen wordt in de bouw en inwoners dit direct na oplevering willen toepassen. Zowel grondgebonden woningen als appartementen (waarbij vaak sprake is van VvE's) komen voor subsidie in aanmerking. Huurders moeten een schriftelijk akkoord van de verhuurder aanleveren. Met uitzondering van de huurders van HaBeKo en Woonforte voor de maatregelen regenton en vervanging van verharding in de tuin. Die hebben geen schriftelijk akkoord nodig. Dit gegeven is goed om hierop te nemen maar we gaan hierover niet communiceren omdat die verantwoordelijkheid bij de aanvrager en de verhuurder ligt.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de woning zijn gelegen binnen de grenzen van gemeente Alphen aan den Rijn.

In vorige regelingen was de doelgroep beperkter: de woning moest zijn gelegen binnen het bestaand stads- en dorpsgebied van de gemeente. Daar wijken wij nu bewust vanaf, omdat er ook in buitengebieden wijken zijn met waterproblematiek. Het is wenselijk ook daar inwoners te kunnen stimuleren zelf maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat er minder hemelwater naar het (druk)riool of watersysteem stroomt.

Tot de doelgroep behoren niet:

- Woningcorporaties. Op deze groep is staatssteunregelgeving van toepassing. Subsidieverlening is hierdoor complex.
- Ondernemingen.
- Eigenaren en huurders van nieuwbouwwoningen. Onder nieuwbouw wordt verstaan woningen jonger dan twee jaar op het moment van aanvraag. Nieuwbouw komt niet in aanmerking voor het vervangen van tegels door planten of waterdoorlatende halfverharding.
- Maatschappelijk vastgoed wordt buiten beschouwing gelaten. Bij maatschappelijk vastgoed gaat het om grote oppervlakken, veelal om maatwerk en incidentele gevallen. Deze doelgroep wijkt op significante punten af van particuliere woningbouw en opnemen daarvan in deze regeling maakt de uitvoerbaarheid hiervan onnodig complex.

6 Maatregelen

Maatregelen die in aanmerking komen voor subsidieverlening leveren een bijdrage aan de waterafvoertraging van regenwater aan het watersysteem. Hierbij geldt dat maatregelen die tevens groen toevoegen de voorkeur genieten. Het toevoegen van groen leidt tot meer hittebestendigheid, meer biodiversiteit en een betere luchtkwaliteit. De navolgende lijst maatregelen is uitputtend van aard. Er is niet gekozen voor een restcategorie "overige maatregelen" omdat dit de uitvoering van de verordening complex maakt, terwijl dit relatief weinig bijdraagt aan het doel van de regeling.

Te subsidiëren maatregelen:

- Groene daken. De oppervlakte is minimaal 5 m² en de vereiste minimale wateropslagcapaciteit 25l/m². Indien het groene dak voor minimaal 50 % uit andere beplanting dan sedum bestaat, geldt een "biodiversiteitsopslag".

- Ontharding: alleen het vervangen van tegels en stenen. Het vervangen van andere materialen wordt niet vergoed in deze regeling. Bijvoorbeeld: voor het vervangen van kunstgras door echt gras, of voor het vervangen van vlonders door planten kan geen subsidie aangevraagd worden. In totaal moet er minimaal 10m² tegels vervangen worden door planten, gras of waterdoorlatende halfverharding.

Vergroening van oppervlakten van 10 m² of minder wordt gefaciliteerd door Operatie Steenbreek: dit project biedt inwoners de mogelijkheid om tot maximaal 10 m² verharding (tegels eruit) in de tuin te vervangen door planten. Vanuit Operatie Steenbreek wordt ook een tuininrichtingsadvies aan inwoners gegeven.

We nemen op wat we wel en niet tot de subsidiabele kosten rekenen: wel de moestuinplanten, bloemen, struiken, bomen, bollen, zaad, gras, aarde, grind, split, maar niet opsluitbanden, plantenbakken, nieuwe te bouwen constructies, verlichting. Bomen mogen vanaf nu wel maar we gaan dit niet specifiek aanmoedigen met een hoger subsidiebedrag omdat dit niet uitvoerbaar wordt geacht.

- Vervangen van tegels door planten Alle vormen van planten worden hetzelfde vergoed dus moestuinplanten, bloemen, struiken, bomen, bollen en zaad, met uitzondering van (kunst)gras. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat er geen grind, split boomsnippers over de aarde ligt. Dit wordt aangetoond middels de 'vooraf' foto.
- Vervangen tegels door gras Deze maatregel wordt apart benoemd omdat gras goedkoper is dan waterdoorlatende verharding, terwijl dit meer bijdraagt aan de vertraging van de waterafvoer. In het kader van biodiversiteit wordt echter nauwelijks iets toegevoegd. Dit betreft geen kunstgras.
- Vervangen van tegels door waterdoorlatende verharding Voorbeelden hiervan zijn grasbetontegels, grind en split. Waterdoorlatende halfverharding moet van natuurlijke materialen zijn, dus géén kunstgras.
- Waterbuffering, zoals wadi's en modulaire regenwatersystemen van minimaal 200 liter. De subsidie wordt verleend op basis van 50 cent per liter berging, inclusief aansluitkosten. Deze categorie is een samenvoeging van alle categorieën uit voorgaande regelingen die waterbuffering als doel hadden. De categorieën zijn samengevoegd met het oog op flexibiliteit en uitvoerbaarheid.
- Regenton, minimaal 200 liter, dat mag ook verdeeld zijn over meerdere regentonnen. De subsidie wordt verleend op de aanschaf van de regenton, voet, kraan, vulautomaat en deksel. Aanverwante kosten zoals regenpijpdelen, buizen en ringen komen niet in aanmerking voor de subsidie. Loonkosten en aansluitkosten zitten verdisconteerd in het subsidiebedrag. Elektronisch gestuurde regentonnen en waterbergende regenpijpen vallen ook binnen deze regeling, mits ze voldoen aan minimaal 200 liter inhoud.
- Kosten voor draagkrachtberekening zijn subsidiabel voor groene daken met een maximum van € 200,- mits de maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd.
- Afzagen regenpijp in combinatie met waterbuffering

Tot de te subsidiëren maatregelen horen uitdrukkelijk niet:

- Groene gevels. Deze worden niet gesubsidieerd omdat ze geen significante bijdrage leveren aan een vertraagde waterafvoer. Daarbij zijn groene gevels technisch

complex met betrekking tot plaatsing en onderhoud. Er is overwogen om groen/blauwe gevels (hierna: gevels) op te nemen in de regeling. Er is besloten om geen subsidies toe te kennen aan aanvragen voor gevels. Na een telefonisch gesprek met Hiltrud Pötz (11 december, 2023), auteur van "Groenblauwe netwerken, handleidingen voor veerkrachtige steden", is gebleken dat gevels een minimale bijdrage leveren aan de vertraagde waterafvoer. Pötz geeft aan dat een groen dak of het ontharden van de tuin goede voorbeelden zijn voor het doel van deze regeling. Een hovenier van SemperGreen (11 december 2023) geeft aan dat het gevel, inclusief irrigatiesysteem, dat zij leveren überhaupt geen hemelwater opslaat. Daarnaast bedragen de kosten voor een gevel met een be- en ontwateringssysteem systeem tussen de €500–€1200 euro per m² voor het plaatsen. Dit wordt veroorzaakt door de kosten van een irrigatiesysteem die pas dalen wanneer er een groot aantal vierkante meters gevel wordt geplaatst. Ter vergelijking liggen de kosten van het plaatsen van een groen dak tussen de €35 en de €90 euro (SemperGreen, 2023). Onderhoud van de getroffen maatregelen en eigen arbeid zijn uitgesloten.

- Maatregelen binnenshuis (bijvoorbeeld wc doorspoelen met regenwater) zijn uitgesloten.
- Het vervangen van andere materialen dan tegels en stenen wordt niet vergoed in deze regeling. Bijvoorbeeld: voor het vervangen van kunstgras door echt gras, of voor het vervangen van vlonders door planten kan geen subsidie aangevraagd worden.
- Afzonderlijke wadi's en losstaande regentonnen (die niet aangesloten zijn aan de regenpijp) omdat dit moeilijk te handhaven is en weinig bijdraagt aan het doel.
- Een vijver komt niet in aanmerking voor een subsidie. Hoewel een vijver ook een positieve bijdrage kan leveren aan opslag en biodiversiteit, is uiteindelijk besloten dat de impact van een vijver te gering is.

7 Hoogte subsidie

Het initiële subsidieplafond van de eerste verordening in 2020 was €600.000,00. Het restant van het subsidieplafond gaat over in deze nieuwe regeling. De verdeelsleutel is 'wie het eerst komt, wie het eerste maalt'. Doel is zoveel mogelijk mensen te stimuleren om maatregelen te treffen. Hierbij wordt rekening gehouden met de minder evidente economische voordelen van de maatregelen. Investerings in het kader van klimaatadaptatie zullen voornamelijk worden gedaan uit ideologische overwegingen. Waar bij isolatiemaatregelen de investering op korte termijn rendabel is, is dat bij klimaatadaptatieve maatregelen in mindere mate aan de orde. De hoogte van de subsidie is daarom ruim. Het maximale bedrag dat gesubsidieerd wordt per woning is € 2.000,00 inclusief btw.

De subsidiabele kosten beperken zich tot kosten voor aanschaf van materialen die nodig zijn om de maatregelen uit te voeren en kosten voor uitvoering (niet zijnde eigen arbeid). Btw kan niet worden verrekend door particulieren en behoort daarmee tot de subsidiabele kosten. Hieronder wordt de berekening van de subsidie per maatregel gespecificeerd. Bij de hoogte van de subsidie is rekening gehouden met de toegevoegde waarde voor biodiversiteit.

Maatregel	Eisen	Subsidiehoogte*
Groen dak	Minimaal 5 m ² Minimaal 25 l/m ² wateropslagcapaciteit	€30/per m ² sedum dak + €15/m ² biodiversiteitsbonus (meer dan 50 % beplanting anders dan sedum) + indien van toepassing maximaal €200 draagkrachtberekening mits het groene dak gelegd wordt Tot maximaal 50 % van de subsidiabele kosten
Ontharding	Vanaf 10 m ² Vervanging van verharding (tegels en stenen) door:	€30/m ² planten €10/m ² gras €8/m ² waterdoorlatende halfverharding (geen kunstgras) Tot maximaal 50% van de subsidiabele kosten
Waterbuffer, modulair regenwatersysteem, wadi etc.	Minimaal 200 L (Anders dan modulair regenwatersysteem of regenton)	€0,50/L Tot maximaal 50% van de subsidiabele kosten
Regenton	Minimaal 200 L Aangekoppeld aan afgekoppelde regenpijp	50% van de subsidiabele kosten

*Maximale klimaatsubsidie per woning: € 2.000 voor alle maatregelen tezamen.
Elke maatregel kan één keer aangevraagd worden.

Niet-subsidiabele kosten zijn:

- Kosten voor eigen arbeid
- Kosten voor advies (uitgezonderd draagkrachtberekeningen groen dak)
- Kosten voor het aanvragen van eventueel benodigde vergunningen
- Onderhoudskosten van de getroffen maatregelen
- Kosten voor nieuw aan te leggen daken, regenpijpen, etc.
- Kosten die zijn gemaakt voordat de aanvraag is ingediend, met uitzondering van de regenton.

Maatregelen: eisen, kosten en subsidie

Hieronder volgt een opsomming per maatregel van eisen, subsidiabele kosten, kosten die expliciet niet tot de subsidiabele kosten behoren en de hoogte van de subsidie.

REGENTON

Eisen: minimaal 200 liter, bon niet ouder dan 7 oktober 2023, het aantal liters mag verdeeld zijn over meerdere regentonnen die tegelijkertijd aangevraagd worden

Dit zijn de subsidiabele kosten:

- * ton zelf
- * voet
- * vulautomaat
- * kraan
- * deksel
- * loon hovenier
- * waterslang

Dit hoort niet tot de subsidiabele kosten:

- * parkeerkosten, benzinegeld, reiskosten, vervoerskosten
- * eigen uurloon
- * aanschaf of huur van gereedschap
- * verzendkosten
- * regenpijp
- * onderhoud aan ombouw/ afdak rond regenton
- * nieuw te bouwen ombouw/ afdak rond regenton

Subsidie: 50% van de subsidiabele kosten

GROEN DAK

Eisen:

- * Minimaal 5m², dit hoeft niet aan één stuk te zijn, maar mag ook bijvoorbeeld 1m² boven de voordeur en 4m² op het schuurdak zijn
- * Minimaal 25L/m² watercapaciteit, ook wel waterbergend vermogen of waterretentie genoemd

Dit zijn subsidiabele kosten:

- * planten, plantpluggen, zaden
- * onderlagen zoals worteldoek, substraat
- * grind rondom groene dak bij de daklijst
- * bladrooster
- * mest, plantenvoeding
- * loon hovenier

Dit hoort niet tot de subsidiabele kosten:

- * eigen uurloon
- * parkeerkosten, benzinegeld, reiskosten, vervoerskosten zoals huur aanhangwagens
- * aanschaf of huur van gereedschap

- * verzendkosten
- * onderhoud aan het dak of de dakgoot
- * nieuw aan te leggen daken/ overkappingen

Subsidie:

- * € 30/m² voor sedum
- * +€15/m² diversiteitsbonus
- * Tot max € 200,00 draagkrachtberekening, maar alleen als het groene dak aangelegd wordt.

ONTHARDING TUIN

Eisen:

Minimaal 10m² tegels moeten vervangen worden door bloemen, planten, gras of waterdoorlatende halfverharding. Zie definities. Het aantal vierkante meters mag in de achter- en voortuin bij elkaar opgeteld zijn.

Dit zijn subsidiabele kosten:

- * aarde, mest, plantenvoeding, zand
- * planten, bomen, struiken, zaden, bollen, graszoden
- * waterdoorlatende halfverharding, zoals bijvoorbeeld grind, split, boomschors en houtsnippers
- * loon voor hovenier voor het vervangen van tegels door planten, gras of waterdoorlatende halfverharding
- * Uitzondering op vervoerskosten: Kosten voor het afvoeren van de tegels zijn subsidiabel.

Dit hoort niet tot de subsidiabele kosten:

- * eigen uurloon
- * parkeerkosten, benzinegeld, reiskosten, vervoerskosten zoals huur aanhangwagens
- * aanschaf of huur van gereedscha
- * onderhoud aan de tuin zoals het weghalen van boomstronken en verleggen van het tuinpa
- * afvoeren van andere materialen dan de tegels, of stenen die vervangen zijn
- * nieuw aan te leggen tuinpad van tegels, terras, borderstenen, plantenbakken, pergola's, afdakjes, verlichting
- * kunstgras, vlonder
- * verzendkosten

Subsidie:

- * € 30/m² voor het vervangen van tegels door planten, bomen, struiken, zaden (geen gras) en bollen
- * € 10/m² voor het vervangen van tegels door gras (graszoden en graszaad)
- * € 8/m² voor het vervangen van tegels door waterdoorlatende halfverharding, zoals grind, split boomschors en houtsnippers, maar géén kunstgras

WATERBUFFERING

Eisen: minimaal 200 liter, het aantal liters mag verdeeld zijn over meerdere zakken, vaten of bakken die tegelijkertijd aangevraagd worden

Dit zijn subsidiabele kosten:

- * de vaten, tonnen, kratten, zakken of bakken zelf
- * loon voor het plaatsen van de waterbuffering

Dit hoort niet tot de subsidiabele kosten:

- * parkeerkosten, benzinegeld, reiskosten, vervoerskosten
- * eigen uurloon
- * aanschaf of huur van gereedschap
- * verzendkosten
- * besturingssysteem
- * onderhoud

Subsidie: € 0,50/L op te vangen water

In de tabel hieronder staat een samenvatting van bovenstaande maatregelen, eisen, subsidie en de wijzigingen ten opzichte van de vorige regeling:

Maatregel	Eisen	Subsidie*	Wijziging
Regenton	Min. 200 liter	50% van de subsidiabele kosten	Meerdere kleine tonnen met gezamenlijk minimaal 200 liter is nu mogelijk voor kleine tuinen en balkons
Groen dak	•Min. 5m² •Min. 25L/m² watercapaciteit	•€30/m² sedum •€15/m² diversiteits-bonus •Max. € 200 draagkrachtberekening	Hogere bonus voor het aanleggen van plantensoorten anders dan sedum, om de biodiversiteit te vergroten en hittestress te verminderen
Vervanging verharding	Min. 10m ²	•€30/m² planten •€10/m² gras •€8/m² water-doorlatende half-verharding	Duidelijker overzicht van subsidiabele en niet-subsidiabele kosten opgesteld
Waterbuffer*	Min. 200 liter	€0,50/liter	Duidelijkere subsidievergoeding die makkelijk is aan te leveren en uit te voeren. Geen onderscheid meer tussen ondergronds, bovengronds en modulair waardoor nieuwe en meerdere soorten waterbuffering binnen de regeling passen

* Voor elke maatregel geldt dat er maximaal 50% van de subsidiabele kosten wordt vergoed.

** Samenvoeging van de maatregelen “modulair wateropvang systeem” en “ontkoppelen regenpijp in combinatie met ondergrondse waterbuffer of WADI”.

8 Weigeringsgronden

- Indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden van de regeling.
- Indien uitvoering is gestart vóórdat subsidie wordt aangevraagd.
- Indien de ingediende offerte niet marktconform is.
- Weigeringsgronden ASV.
- Indien in de afgelopen twee jaar niet voldaan is aan verplichtingen voortvloeiend uit een subsidieverlening van Alphen aan den Rijn.
- Indien de benodigde vergunningen niet verkregen worden door de aanvrager.
- Bij een nieuwbouwwoning (jonger dan 2 jaar) voor het vervangen van verharding in de tuin.

9 Aanvullende verplichtingen

- De activiteiten moeten binnen 6 maanden zijn voltooid.

- Na voltooiing moet binnen 8 weken de bewijsvoering ingediend worden.
- De getroffen maatregelen moeten minimaal vijf jaar, goed onderhouden, in stand blijven.
- In de verordening worden controle- en terugvorderingsmogelijkheden opgenomen.
- Bij directe vaststelling, een kleurenfoto van de gerealiseerde maatregelen.

10 Werkwijze en uitvoering

Het economisch voordeel van klimaatadaptieve maatregelen is verwaarloosbaar ten opzichte van bijvoorbeeld isolatiemaatregelen aan de woning. Het ontbreekt in dit geval dus aan een economische prikkel bij de keuze voor deze maatregelen. Voor de uitvoering is communicatie daarom van cruciaal belang. Zowel mensen met een meer idealistische houding ten aanzien van onderhavige maatregelen als mensen met een meer pragmatische houding moeten het belang van de maatregelen voor hun omgeving gaan inzien. Hiertoe zal een communicatiecampagne worden ontwikkeld en uitgerold. De hoeveelheid aanvragen en de verscheidenheid aan maatregelen bieden inzicht in de behoefte van de inwoners en maakt het mogelijk om vervolgregelingen hierop aan te scherpen.

De subsidieregeling wordt stopgezet als het subsidieplafond is bereikt of als de looptijd is afgelopen. De looptijd is 2 jaar.

De aanvrager dient voor het aanschaffen van de materialen en de start van de activiteiten de aanvraag in. Na het indienen van de aanvraag mogen de materialen aangekocht worden en gestart worden met de activiteiten. *Dus: eerst aanvragen, dan aankopen & uitvoeren.* De aanvrager draagt zelf het risico dat de subsidie niet wordt verleend als niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit kan een reden voor de aanvrager zijn om eerst de verleningsbeschikking af te wachten zodat de aanvrager meer zekerheid heeft. De uitzondering hierop is de regenton. Regentonnen mogen aangeschaft en geplaatst zijn voor een aanvraag wordt ingediend. De aanschaf moet ná 7 oktober 2023 zijn, de ingangsdatum van deze regeling.

Na uitvoering van de maatregelen dient de aanvrager een verantwoording in. Op basis hiervan wordt de subsidie vastgesteld en uitbetaald. Gezien het risico dat de maatregelen bij nader inzien niet worden uitgevoerd, zal geen voorschot worden verstrekt.

Subsidieaanvragen tot € 250,- worden direct vastgesteld. Een bijkomend voordeel hiervan is dat dit minder uitvoeringskosten van de verordening voor de gemeente met zich meebrengt. Het streven is dat een aanvraag voor een groot deel digitaal wordt afgewikkeld door middel van een e-formulier. Het proces van aanvragen en verantwoorden moet zo gebruiksvriendelijk als mogelijk worden gemaakt.

In te dienen documenten subsidieaanvraag:

- 1) Volledig ingevuld aanvraagformulier;
- 2) Kopie bankpas of kopie bankafschrift
- 3) Offerte
 - a) Indien 50 % of meer in groen dakoppervlakte wordt ingevuld met andere planten dan sedum, dient dit duidelijk uit de offerte te blijken inclusief opgave van het soort planten.

- b) Aantal vierkante meter (indien groen dak of tuin)
- c) Wateropslagcapaciteit (behalve bij waterdoorlatende verharding)
- 4) Een kleurenfoto van het bestaande dak of tuin waarop de aanvraag betrekking heeft;
- 5) Indien VvE: rechtsgeldig VvE-besluit;
- 6) Indien huurder en groen dak: toestemmingsverklaring verhuurder.

Bij de vaststelling worden de volgende documenten overlegd:

- 1) Factuur en eventueel deels zwartgelakt bankafschrift als betaalbewijs (pinbonnen e.d. gelden niet als betaalbewijs omdat deze onvoldoende gegevens bevatten).
- 2) Kleurenfoto van het resultaat.

11 Financien

Kosten

Subsidieplafond

In 2020 is € 600.000,00 beschikbaar gesteld als subsidieplafond voor de klimaatsubsidie. Het restantbedrag was op de datum van verlopen van de subsidieregeling, 7 oktober 2023, € 280.000. In de nieuwe subsidieregeling wordt dit restantbedrag overgenomen als subsidieplafond.

Dekking

De bovenstaande kosten zijn, conform eerdere besluitvorming (2020/302096) reeds gedekt door

- * een bijdrage vanuit de kostendekkende exploitatie (KDE) riolering;
- * een onttrekking aan de reserve duurzaamheid.

Klimaatadaptatieve maatregelen dragen zowel bij aan de wettelijke gemeentelijke watertaak voor hemelwater zoals beschreven in het GWP (wateropvang) als aan het Duurzaamheidsprogramma (hittestress, wateropvang en biodiversiteit). Daarom is er in 2020 voor gekozen om het subsidiebudget voor twee derde onder het GWP te laten vallen en voor eenderde onder Duurzaamheid.

Het GWP biedt de ruimte om met de inkomsten uit rioolheffing deze subsidie te financieren, omdat zij een bijdrage levert aan de invulling van deze zorgplichten.

Proceskosten

Voor de uitvoering van de regeling zijn in 2020 proceskosten begroot. Dit budget is de afgelopen drie jaar verbruikt en moet worden aangevuld om uitvoering te kunnen geven aan deze nieuwe regeling. De ervaring leert dat er gemiddeld 0,2 fte aan inzet nodig is om alle aanvragen af te handelen. Dit komt overeen met € 30.000,00 per jaar.

Deze proceskosten worden gedekt uit een bijdrage vanuit de kostendekkende exploitatie (KDE) riolering.

Inflatie

We maken een overwogen keuze om inflatie niet mee te nemen in de hoogte van de subsidiebedragen en niet apart te benoemen. Hieronder volgt een toelichting per maatregel.

Regenton: De subsidie is de helft van de subsidiabele kosten, dus hierin wordt automatisch inflatie meegenomen.

Groen dak: De huidige kosten van een groen dak variëren tussen de €35 en €90 (SemperGreen, 2023). Deze kosten verschillen onder andere door de gekozen planten voor het groene dak. Sedum is de relatief goedkopere keuze. Een biodivers dak, een mix van sedum, kruiden, bloemen of andere beplanting, behoort tot de duurdere categorie, maar kan meer water bergen. Met de regeling betalen wij maximaal 50% van de totale kosten uit. Op basis van de variatie in prijs stellen wij €30 per m² beschikbaar voor sedum daken en €45 per m² voor groene daken waarvan de mix uit meer dan de helft anders bestaat dan sedum. De subsidie staat in verhouding met de 50% van de kosten voor het plaatsen van een groen dak op basis van de biodiversiteitsmix. De subsidie voor meer dan de helft anders dan sedum was voorheen €40 euro. Er is bewust gekozen om deze subsidie te verhogen met €5, vanwege de positieve bijdrage op gebied van biodiversiteit, wateropslag en verdamping.

Ontharding:

- Gras: Wat betreft de subsidie voor het vervangen van tegels voor gras zal de subsidie hetzelfde blijven. De kosten variëren tussen de €10–€15 euro per vierkante meter voor een oppervlakte van 25m² (Graszadenkopen.nl, 2023). De huidige subsidie bedraagt €10/m², waardoor inflatie aanpassing niet noodzakelijk is.

- Waterdoorlatende halfverharding: Wat betreft de subsidie voor het vervangen van tegels voor grind zal de subsidie hetzelfde blijven. De kosten variëren tussen de €5,50 en €20,00 aan de hand van de mate van luxe. De huidige subsidie bedraagt €8/m², waardoor inflatie aanpassing niet noodzakelijk is.

- Planten: Wat betreft de subsidie voor het vervangen van tegels door planten en bloemen zal de subsidie hetzelfde blijven. De kosten variëren tussen de €10,00 en €25,00 per m² afhankelijk van het plaatsen van bomen, struikgewas, bomen en bloemen (Hovenier-gigant, 2023). Dit kan dus nog een stuk hoger uitvallen dan €25,00 per m² wanneer een inwoner ervoor kiest om een luxe soort beplanting te laten plaatsen. Het vervangen van tegels door planten en bloemen draagt het meest bij aan het doel van de subsidieregeling, daarom is ervoor gekozen de subsidie op €30,00 te laten staan.

12 Bewustwording en zichtbaarheid

Naast zichtbare maatregelen in de gemeente levert de regeling ook een grote bijdrage aan de bewustwording onder inwoners. De regeling dient dus tevens als een communicatiemiddel over het belang van klimaatadaptatie.

Daarnaast vinden we het belangrijk om inwoners bewuster te maken van “betere keuzes”.

We kiezen er voor dit niet d.m.v. meer eisen en regels te doen, maar juist door het geven van adviezen. Bijvoorbeeld campagnes, tips in huis-aan-huisbladen en inspiratie op duurzaamalphen.nl. Belangrijke onderwerpen zijn onder andere:

- * hoe tuinen aan te leggen zodat water wegloopt in sloten, lijngoten en grindputten in plaats van naar de straat en het riool,
- * nadelige gevolgen van hoge plantenbakken benoemen,

- * de voordelen van bomen en hogere begroeiing, zoals minder hittestress,
- * welke groene daken de biodiversiteit vergroten,
- * het legen van een regenton om juist tijdens piekbuien weer regen op te kunnen vangen,
- * belang van inheemse en eetbare planten,
- * welke (natuurlijke) materialen het beste gebruikt kunnen worden en welke materialen beter vermeden kunnen worden.

Motie Vreemd:

*Uit het verslag van de Raadsvergadering: **Motie subsidieregeling groene daken en tuinen***

De motie wordt toegelicht door de heer Matthijssen.

Wethouder Breeuwsma zegt de motie te willen overnemen omdat de motie op een goed moment komt: de subsidieregeling moet namelijk opnieuw worden vastgesteld. Deze is op 7 oktober 2021 in werking getreden en is van rechtswege op 7 oktober 2023 vervallen.

Herziening en opnieuw vaststellen van de regeling is een bevoegdheid van het college. De Raad ontvangt de nieuwe regeling en de uitgangspunten daarbij ter informatie. Er is nog voldoende budget beschikbaar waarmee de regeling voor 2 jaar kan worden herzien. Naast de subsidieregeling kunnen inwoners voor vergroening van voortuinen met kleinere oppervlakken dan 10 m² gebruik maken van onze uitgebreide Steenbreek regeling.

Met deze toezegging van de wethouder, wordt de motie niet in stemming gebracht.

Motie vreemd aan de orde van de dag
Meer maatwerk en effectiviteit in de subsidieregeling groene daken en tuinen

Deze motie hoort bij de vergadering van de raad van Alphen aan den Rijn van 12 oktober 2023

We stellen vast dat:

- Door klimaatverandering het risico op wateroverlast, watertekort en hittestress toeneemt.
- Dichtbevolkte gebieden hoger scoren op de risico's van wateroverlast, watertekort en hittestress.
- De gemeente de subsidieregeling groene daken en tuinen heeft dat onder andere bedoeld is voor woningeigenaren en huurders om maatregelen te nemen om waterafvoer in de bestaande stads- en dorpsgebieden te vertragen.
- Vergroening van daken en tuinen ook positief bijdraagt aan het tegengaan van de risico's van wateroverlast, watertekort en hittestress.
- De gemeente minimale m2 oppervlakte eisen per maatregel stelt alvorens er van de subsidie gebruik gemaakt kan worden.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- De woningen in de dichtbevolkte gebieden over het algemeen genomen kleinere (tuin)oppervlakte beschikken dan in de dunbevolkte gebieden.
- De gestelde voorwaarden in de subsidieregeling om van een minimale m2 oppervlakte per maatregel gebruik te maken ertoe kan leiden dat:
 - Woningeigenaren en huurders met een kleinere (tuin)oppervlakte moeilijker in aanmerking komen voor de bestaande subsidieregeling.
 - Woningeigenaren en huurders met een grotere (tuin)oppervlakte makkelijker in aanmerking komen voor de bestaande subsidieregeling.
- De bestaande voorwaarden per maatregel eraan kunnen bijdragen dat de subsidie nu niet terechtkomt op plekken waar de uitdagingen het grootst zijn.
- De klimaatsubsidies het doel moeten hebben om een gewenste uitkomst te stimuleren.

We vinden dat:

- De huidige eisen per maatregel niet bijdraagt aan een gelijkwaardig en toegankelijk subsidieaanbod voor de inwoners van onze gemeente.
- De huidige eisen per maatregel ertoe kunnen leiden dat subsidie wordt toegekend zonder dat genomen maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan het tegengaan van wateroverlast, watertekort en hittestress.
- Inwoners op een gelijkwaardige manier gebruik moeten kunnen maken van de subsidieregeling groene daken en tuinen.
- Het veranderen van de voorwaarden om gebruik te mogen maken van de subsidies, bijvoorbeeld van m2 naar een nader te bepalen %, bij kan dragen aan een meer gelijkwaardig speelveld.
- Het toegankelijker maken van de klimaatsubsidies voor de inwoners, positief kan bijdragen aan het tegengaan van wateroverlast, watertekort en hittestress in onze gemeente.